MAASEUDUN TULEVAISUUS
Maa- ja metsätaloustuottajajärjestön äänenkannattaja – Perustettu 1916

Päätoimittaja
Lauri Kontro
Toimituspäälliköt
Jussi Martikainen
Tiina Taipale

Tarvitaan vain isompi pakkanen, että sinne mahtuu koko Suomen lyhyt kesä.
SANNI AHO KESKIPOHJANMAASSA

Tärkein tukitaisto vasta alkamassa

EU:n jäsenmaat, komissio ja parlamentti pääsivät kesäkuun lopulla sopuun unionin maatalousuudistuksesta. Yhteisen maatalouspolitiikan linja on nyt sovittu vuosiksi 2015–2020.

Uudistus sisältää muutoksia, jotka ovat Suomenkin kannalta olleet toivottuja. Pitkälti parlamentin ansiosta politiikkaa käännetään hivenen takaisin tuotantoon sidottujen tukien suuntaan. Aiemman dekoplaus-innon sijasta EU:ta kiinnostaa taas myös se, että tuilla saadaan aikaan toivottua tuotantoa.

Luonnon monimuotoisuuden osalta Suomen suuren metsäpinta-alan huomioiminen on myönteinen mutta edelleen keskeneräinen ratkaisu. Niin kutsuttu viherryttäminen tuo koko EU:n maatalouspolitiikkaa lähemmäs Suomessa jo nyt toteutettua.

Viljelijöiden neuvotteluasemaa Euroopan ruokamarkkinoilla uudistus ei paranna. Se on selvä pettymys. Myöskään tiukan hallinnoinnin aiheuttamaan byrokratian taakkaan ei ole luvassa helpotusta.

Uudistuksen päälinjat ovat monelta osin hyväksyttäviä, jopa Suomen toiveiden mukaisia. Uuden capin sisältö ratkeaa kuitenkin vasta päätettäessä yksityiskohdista. Toimeenpanoasetusten sisällössä ja kansallisessa tulkinnassa on Suomen poliitikoilla ja virkamiehillä vielä kosolti työtä ja tuottajilla valvottavaa.

EU:n päätökset eivät turvaa ruuantuotannon jatkumista Suomessa. Kotimainen ruoka tarvitsee ja ansaitsee suomalaisessa päätöksenteossa nykyistä painavamman aseman.

Tilojen luopuminen tuotannosta sekä omavaraisuuden heikkeneminen ovat vaaran viestejä, jotka pitää ottaa vakavasti. Keinoja maatalouden tuotantokustannusten alentamiseksi on etsittävä kaikilta hallinnonaloilta, jotka ovat elinkeinon kanssa jollakin tapaa tekemisissä.

Suomalaisen maatalouden ja koko ruokaalan hyväksi voidaan tehdä paljon pelkästään kotimaisilla päätöksillä. Niitä tarvitaan sekä poliitikoilta että kuluttajilta.

Politiikan osalta ratkaisevin vääntö joudutaan kuitenkin käymään vielä EU-komission kanssa. Se koskee Suomen oikeutta maksaa liittymissopimuksen artiklan 141 mukaista kansallista tukea Etelä-Suomen kotieläin- ja puutarhatuotannolle.

Pohjoisemman Suomen kansalliset 142-tuet ovat luonteeltaan pysyviä.

EU-komission maatalousosaston pääjohtaja Jerzy Plewa sai tuottajilta 141-muistutuksen viikko sitten Seinäjoella.

Perusteet 141-tuen jatkolle ovat suomalaisittain selvät, mutta komissio on jokaisella neuvottelukierroksella pyrkinyt ajamaan tukea alas. Maatalousministeri Jari Koskisen (kok.) tehtävä on vaativa, mutta tuotannon vähenemistä sekä taloudellista kriisiä ei voi komissiokaan kiistää.

Valmistautuminen 141-neuvotteluihin on ollut Suomessa käynnissä jo parin vuoden ajan. Varsinaista tuntumaa päästiin hakemaan viikko sitten Seinäjoen Farmari-näyttelyssä, jossa vieraili komission maatalousosaston tuore johtaja, puolalainen Jerzy Plewa.

Tuottajia, MTK:n johtoa ja vastuupoliitikkoja tavatessaan Plewalle tuskin jäi epäselvyyttä 141-asian merkityksestä Suomelle. Peli on avattu, mutta varsinaiset ratkaisut syntyvät vasta syksyllä alkavien neuvottelujen tuloksena.

Suomen tavoitteena on 1+6 vuoden ratkaisu, jossa ensi vuosi mentäisiin nykyisen 141-sopimuksen mukaan. Tämä on perusteltua, koska se pitäisi kansallisen tuen vuodella siirtyneen cap-ratkaisun rytmissä.

Brysselissä Suomen on oltava valmis taistelemaan. Komissiota lobbaavat 141-asiassa muutkin jäsenmaat, sillä maatalouspolitiikalla jaetaan unionissa myös ruokamarkkinoita.

Huono 141-ratkaisu tietäisi tilojen ahdingon lisäksi huomattavaa ruuan tuonnin kasvua. Siihen Suomella ei yksinkertaisesti ole varaa.

> **Huono 141-ratkaisu tietäisi ruuan tuonnin huomattavaa kasvua.**

Kaupunki vei saunan

Saako naapurin maalle rakentaa? Vaikka kysymys itsessään on vanha vitsi, se tulee silloin tällöin ajankohtaiseksi.

Helsingin kaupunki purki alkuviikolla pienen, kevytrakenteisen saunan omilta mailtaan Kalasatamasta. Sompasaunan nimellä tunnettu hökötys oli syntynyt kaveriporukan talkoilla, ja sillä oli jopa satoja aktiivisia käyttäjiä.

Ei ollut ensimmäinen, vaan peräti kolmas kerta, kun kaupunki purki saunan mailtaan. Moinen pikkumaisuus ottaa tietysti Sompasaunan ystäviä päähän.

Rakennuspaikka on teollisessa ympäristössä joutomaalla meren rannassa. Pienen saunan ei luulisi häiritsevän ketään – pikemminkin ilahduttavan. Kun kyse oli kaupungin tontista, kaupunkilaiset kokivat saunovansa omalla maallaan.

Sompasaunaan liittyvästä hässäkästä löytyy kiinnostavia yhtymäkohtia maaseudun rakentamisen säätelyyn. Maallahan ongelma alkaa olla se, ettei edes omalle maalle saa rakentaa.

Helsingissä sijaitsevasta keskushallinnosta on helppo sanella ehtoja maalla elämiselle. Kiukkuiset hallintoalamaiset tulevat harvoin kadulla vastaan.

Sompasaunan tapauksessa lupa-asian kanssa joutuu kiemurtelemaan vihreä kaupunginjohtaja Pekka Sauri. Koko maan kaava-asioita ohjailee hänen puoluetoverinsa, vihreiden puheenjohtaja, ympäristöministeri Ville Niinistö.

Sompasaunan lauteilla pohdittaisiin nyt vihreiden kaupunkipolitiikkaa, ellei lauteita olisi purettu. On jokseenkin varmaa, että kaupunki järjestää saunalle pikaisesti luvan, lahjoittaa rakennustarvikkeet ja tuo vielä polttopuut paikalle.

Jos näin käy, se on kansalaisaktivismin ansiota. Maallakaan ei kannata jäädä passiivisiksi. Maaseudulla riittäisi, että edes omalle maalle saisi rakentaa.

VIERASYLIÖ

Hallituksen metsälakiesitys on kelvoton

Hallituksen esitys eduskunnalle uudeksi metsälaiksi on minulle henkilökohtaisesti kiinnostava. Olin edellisen ”metsälakikomitean” puheenjohtaja.

Hallituksen esitys perusteluineen oli raskasta luettavaa. Pelkään pahoin, että minun lisäkseni niitä vain harva on lukenut. Esityksen perusteella lain uudistamisesta ei ole kysymys, vaan vanhan lain tarkistuksista, jotka menevät mielestäni monesti huonoon suuntaan.

Metsiä uhkaa valtava byrokratia

Esityksessä luvataan kaikille kaikkea. Sehän on ollut nykyisen ”sateenkaarihallituksen” tapa muutoinkin. Metsänomistajille luvataan entistä suurempia vapauksia, mitä kannatan ja kannatin jo edellistä metsälakia säädettäessä. Esimerkkinä puuston järeysvaatimukset.

Mutta ”piru on yksityiskohdissa”. Hallitus on rakentamassa uskomatonta byrokratiaa muodissa olevan luonnon- ja ympäristönsuojelun varjolla. Sille ei ole mitään todellisia perusteita.

Meillä luonto on jääkauden jälkeen nuorta. Ekologiset ketjut ovat lyhyitä, päinvastoin kuin tropiikissa, jossa luonto on ikivanhaa ja joka on ilmeisesti pohjoisen elämänkin kehto.

Meillä luonto palautuu häirinnän jälkeen aina ennalleen. Se saattaa kestää inhimillisesti katsoen kauan, mutta on jokseenkin varmaa.

> **”Suomalaisessa vapaassa maassa metsänomistajalla pitäisi olla vapaus tehdä myös pöljyyksiä.”**

Maailmanlaajuisesti uhanalaisia lajeja meillä ei ole yhtäkään. Saimaannorpan, jääkauden reliktin serkku elää Laatokalla ja eläähän se Itämeressäkin. Mutta niin vain rauhoitettiin Pihlajavedelläkin metsiä sen vuoksi, vaikka ei kai se metsiin nouse.

Tutkimuksista osa kelvottomia

Suomessa on vielä vallalla pienomistusvaltainen metsätalous, metsälön koko on keskimäärin runsaat 30 hehtaaria. Maahan on luotu kuitenkin maailmanluokan metsäteollisuutta. Metsävaramme ovat suuremmat kuin koskaan ja niiden puustot kasvamassa. Metsäpolitiikkamme ei ole voinut olla kovin huonoa.

Hallituksen lakiesityksessä vedotaan usein tutkimuksiin, joita en tunne, vaikka olen yrittänyt seurata alaani. Voi olla, että niitä on mennyt silmieni ohikin. Muistutan ja puhun kokemuksesta, että monet niistä voivat olla huonoja, suorastaan ala-arvoisia.

Kuuluisa kylmätutkija Olli V. Lounasmaa esitti kerran hyytävän arvion, että 90 prosenttia maailmassa julkaistusta tutkimuksesta on vähäarvoista ja virheellisenä sorastaan vahingollista, vain10 prosentilla on jotakin arvoa, ja vain 0,1 prosenttia pysyvää arvoa. Erikseen ovat vielä huijarit, joita niitäkin on.

Epämääräistä valtaa ympäristöhallinnolle

Mitä metsätoimialaan tulee, pitäisi ottaa huomioon myös vuosisatainen käytännön kokemuksemme. Hallituksen esitys on ristiriidassa sen kanssa. Lakiin riittäisi yksi päälausuma: Metsämaa pitää pitää metsää kasvavana. Se oli jo saksalaisten klassikkojen Judeichin ja Presslerin lopputulema.

Sen jälkeen tehtäväksi jää määritellä, mitä on metsämaa ja se, milloin se on metsää kasvava. Suomalaisessa vapaassa maassa metsänomistajalla pitäisi olla vapaus tehdä myös pöljyyksiä.

Pahinta lakiesityksessä ovat epämääräiset valtuutukset ennen kaikkea ympäristöviranomaiselle. Ne liittyvät metsänhoitoperiaatteiden hämärtymiseen. Pienaukkohakkuiden ja eri-ikäismetsän suosiminen hieskoivuineen, vieläpä ympäristöviranomaisen valvonnassa ei lupaa hyvää Suomen metsätaloudelle.

> **”Olen melko varma, että homma kaatuu ennemmin tai myöhemmin omaan mahdottomuuteensa.”**

Kartanonherra Marcus Walsh on yrittänyt soveltaa ”jatkuvaa kasvatusta” metsiinsä. On perustanut jopa firmankin – huonolla menestyksellä. Hän pärjää, mutta harva metsänomistajista on kartanonomistaja.

Esitin aikoinani metsiämme koskevan lain nimeksi ”metsänhoitolaki”. Se olisi vihjannut ”raamatullisesti” metsänomistajille, että luontoa pitää ”hoitaa ja vaalia”.

Rahoituslain nimeksi ehdotin ”metsänhoidon rahoituslakia”. Entinen nimi oli ”metsänparannuslaki”. Joku maa- ja metsätalousministeriössä muutti senkin käsittämättömäksi lässytykseksi ”kestävästä metsätaloudesta”.

Luvassa säätelyä vapauden sijaan

Jos hallituksen esitys menee läpi luvassa ei suinkaan ole entistä vapaampia tuulia, joita itse yritin aikoinani esittää. Luvassa on entistä enemmän säätelyä ja byrokratiaa.

Esityksen henkeen kuuluu, että säännöt nostetaan lain tasolle. Rikoslakiakin on siinä ohessa korjailtu. Leimikkosuunnittelijaakin uhkaa virheestä enimmillään kahden vuoden vankeustuomio. Luvassa on tietenkin myös asetuksia ja ministeriöiden määräyksiä.

Lakiesitys on kaiken kaikkiaan metsätalousvastainen. Alan miehenä tekee mieleni sanoa: metsäammattilaisvastainen. Meillähän on koulutettu suuri joukko virattomia biologeja, ekologeja ja mitä heitä lieneekään, jotka haluavat pelastaa maailman ja samalla itselleen virkoja.

Olen melko varma, että homma kaatuu ennemmin tai myöhemmin omaan mahdottomuuteensa. Muistan vanhan opettajani Erik Lönnrotin arvion eräästä metsänmittauskojeesta: ”laite muuten oiva on, mut metsäs aivan mahdoton”.

Niin on esitetty uusi metsälakikin. Uusiksi menee, jos ei heti niin kohta myöhemmin.

ELJAS POHTILA
Kirjoittaja on professori ja Metsäntutkimuslaitoksen entinen ylijohtaja.

PÄIVÄN KUVA

ASKO FRUSTI

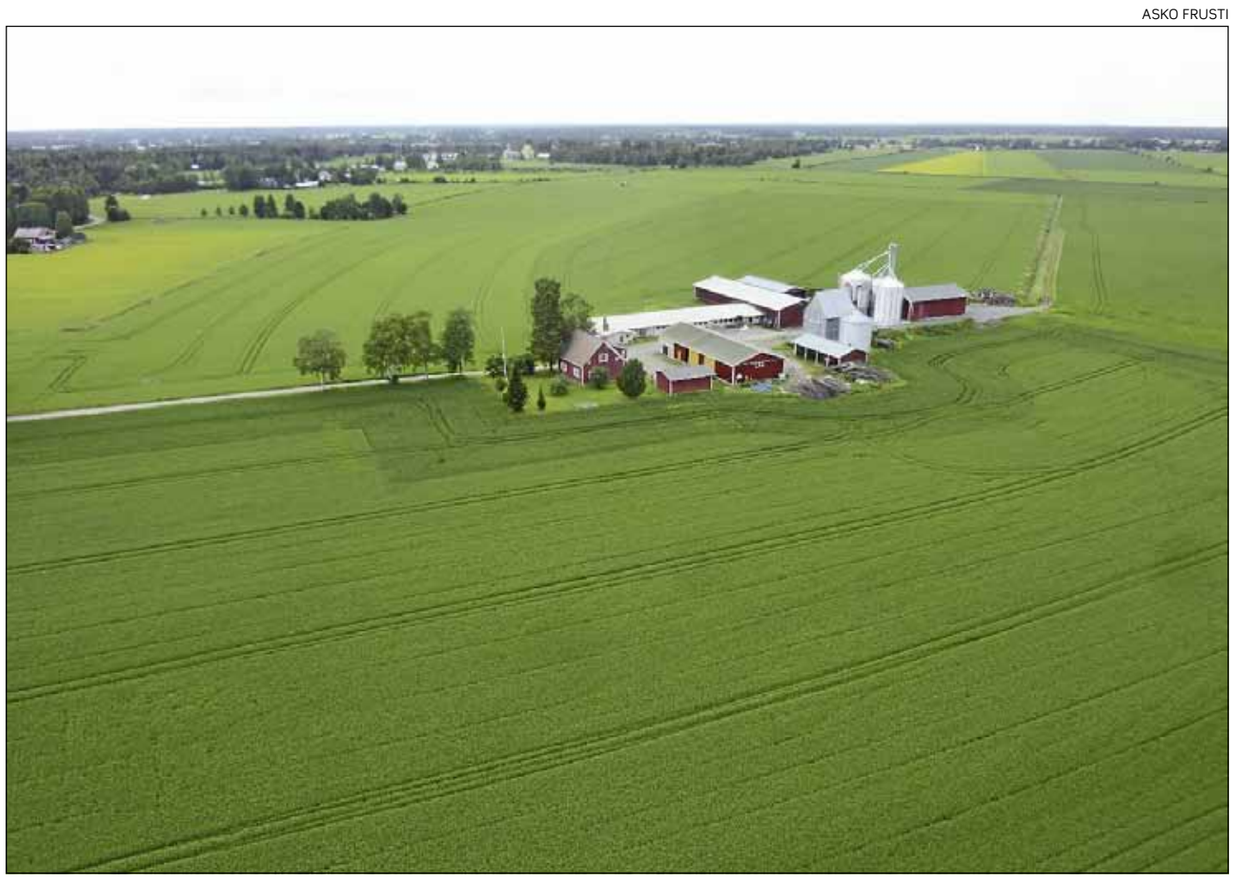

Maaseutu linnun silmin

Jani Frustin maatila Isonkyrön Tervajoella on raidoitettujen peltolohkojen ympäröimä.
Kuvan otti ilmasta käsin tilan entinen isäntä **Asko Frusti**, joka aloitti varjoliitoharrastuksen kolme vuotta sitten ollessaan kuusikymppinen.
Entinen maidontuottaja nauttii, kun saa liidellä ilmassa ja katsella vehmaita viljelyksiä.

Päivän kuva -ehdotuksia voi lähettää MT:n toimitukseen osoitteeseen lukijankuva@maaseuduntulevaisuus.fi. Julkaistuista kuvista maksetaan palkkio.

KOLUMNI: JOUKO KYYTSONEN

Kotoista energiaa

Olen kevään aikana jalostanut kotimaista energiaa pyöreästä kulmikkaaseen muotoon. Käytössä ovat olleet kotimainen kirves ja peräkärry sekä ulkomainen auto ja moottorisaha.

Mukavinta bioenergian tuottaminen on hyvin karsiutuneesta koivusta. Se on helppo kuljettaa rankana kotiin peräkärryllä ja pätkiä sahalla. Kirvestähän ei tarvitse kuin vähän näyttää, niin puu halkeaa.

Ydinenergialla (auringossa) kevään ja kesän kuivunut halko lämmittää somasti talvipakkasilla, jolloin säästyy sähköä sellaisiin paikkoihin, joihin puu ei energiaksi sovellu, esimerkiksi paperikoneiden sähkömoottoreihin.

Paperi on muuten aikamoinen suomalainen energiavientituote, vaikka sitä ei sellaiseksi oikein mielletä. Minä käytän paperienergiaa varaavan takan sytyttämiseen.

Vaikka puuta ja paperia kuluu, kuluu myös sähköä, talossa maalämpöpumpun pyörittämiseen ja mökillä sähköpattereissa neljän–viiden asteen peruslämmön pitoon.

Suomalainen sähkö on siitä mainio tuote, että suurimmalta osalta sen tuottamisessa ei synny hiilidioksidia tai metaania. Minä otan mieluusti maalämpöpumppuuni kotimaista ydinenergiaa (Loviisa, Olkiluoto), mutta harmillisesti sitä tulee myös ulkomailta (Sosnovy Bor).

> **Ydinenergialla (auringossa) kevään ja kesän kuivunut halko lämmittää somasti talvipakkasilla.**

jouko.kyytsonen@maaseuduntulevaisuus.fi

Osaltaan sähkö tuotetaan ainakin pahimmilla pakkasilla kivihiilellä ja maakaasulla, jotka ovat esimerkiksi helsinkiläisten pääasiallisia energianlähteitä.

Puita hakatessani tuumiskelin, että onhan kumma, ettei Suomessa päästä ulkomaisesta energiasta eroon. Suomihan maksaa lähinnä Venäjälle valtavat summat öljystä, kaasusta ja sähköstä. Pitäisi perustaa täysin energiaomavarainen Bio-Suomi!

Ensimmäiseksi pitäisi lopettaa kivihiilen ja sähkön tuonti ja sitten loppujenkin fossiilisten aineiden. Jos jotain bensaa tai dieseliä tuodaan, niin käytetään se sitten traktoreissa ruuan tuottamiseen. Traktorit on vaikea saada tehokkaasti pelaamaan puulla tai sähköllä.

Uusiutuvan energian osuus nouseekin Suomessa nopeasti, mutta voisi kasvaa lujempaakin. Sikäli tilanne on hyvä, että puuta kasvaa Suomessa huimat sata miljoonaa kuutiota vuodessa. Siitä kolmannes jää metsään.

Vaikka keväällä hainkin polttopuut pyöreänä, on sitä metsästä viety myös hakkeena. Euroopassa uusiutuvaa energiaa haetaan kissojen ja koirien kanssa tuulesta ja auringosta. Suomessa metsähaketta riittää ja se saadaan uutena uusiutuvana metsästä halvemmalla kuin missään.

Puita hakatessa tuli kuuma eikä tuuli vilvoittanut yhtään, kun sattui olemaan tyyntä. Ja niin se sattuu tuulivoimaloillekin, ne pyörivät vuodessa 3 000 tuntia. Ydin- ja vesivoimalat tuottavat sähköä yli 8 000 tuntia.

Ihmetyttää, että tuulimyllyille ja niiden rykelmille, (joita kutsutaan puistoiksi!) tungetaan syöttötariffina roimaa veronmaksajien tukea, sen sijaan maaseudun polttoaineet metsähake ja turve jäävät mopen osaan.

Bio-Suomea puoltaa sekin, että Suomessa VTT, Otaniemen ja Lappeenrannat insinöörit sekä metsä- ja kattilafirmat ovat kehittäneet maailman kärkivauhdilla hakkeesta moottoreihin kelpaavaa nestepolttoainetta, esimerkkinä Lappeenrannan biodiesel.

Eikä Nesteen biopolttoainekaan ole huono keksintö. Vika on vain siinä, että raaka-aine on palmuöljy.

LEHTIKATSAUS

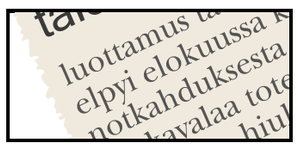

Aina joku toivoo vaaleja

Ilta-Sanomat ei lämpene keskustan lehden Suomenmaan arviolle uusien eduskuntavaalien tarpeesta, vaikka hallituksen elo ”kitkuttelua” onkin.

”Uusia vaaleja ei vaadittaisi, ellei vaatija laskisi menestyvänsä niissä. Keskusta sai viime eduskuntavaaleissa pahasti takkiinsa, mutta on nyt noussut kannatusmittauksissa suosituimmaksi puolueeksi.

Keskusta voisi kuvitteellisissa uusissa vaaleissa saada takaisin melkoisen osan viime vaaleissa menettämistään 16 kansanedustajan paikasta. Suurille hallituspuolueille voisi tulla tappioita.

Tällaiset odotukset helpottavat opposition puhetta uusista vaaleista. Tosin ennenaikaisten vaalien määrääminen vaatii perustuslain mukaan pääministerin perusteltua aloitetta, eikä sellaisesta ole mitään viitteitä.

Koska hallitus on kitkutellut vallassa tähänkin saakka, se kitkuttelee vanhasta muistista mielellään lisää. Mitä sitä äänestäjien tuomiota kiirehtimään. Kyllä noutajan ehtii ottaa vastaan myöhemminkin.”

Osaako ministeri itse mitään?

Jukka Viitaniemi pohtii **Hämeen Sanomissa** ministerien avustajakunnan kasvua.

”Ensin olivat poliittiset sihteerit, myöhemmin erityisavustajat ja nyt keskeisillä ministereillä on valtiosihteeritkin. Perusteitakin tittelille toki on.

Kun ministerillä parhaimmillaan on puolenkymmentä avustajaa, herää oikeutettu kysymys, osaako ministeri itse yhtään mitään. Eikö hän suoriudu tehtävistään yksin?

Yleensä henkilökohtaisia avustajia on jotenkin vajaakuntoisilla, huonosaantoisilla ihmisillä, ei tasavallan tukipilareiksi uskotuilla ministereillä.

Toisaalta valtiosihteeri, state secretary, on käyttökelpoinen virkanimike kansainvälisissä tehtävissä, etenkin EU:ssa. Ei siellä tiedetä suomalaisen hallintotavan kieroutta eikä osata erottaa oikeata, virkavastuulla työskentelevää valtiosihteeriä poliittisesta syöttiläästä.”

Päivi Räsäsen syytä lähteä

Karjalainen näyttäisi sisäministeri Päivi Räsäselle (kd.) ovea hallituksesta tämän Kansanlähetyspäivillä pitämän puheen takia.

”Räsänen ei ole mikä tahansa ministeri, vaan hän on poliisiasioista vastaava ministeri. On täysin ennen kuulumatonta, että tässä tehtävässä oleva poliitikko tai korkea virkamies asettaa Suomen lain alisteiseksi jollekin muulle, tässä tapauksessa kristittyjen Jumalalle.

Räsäsellä ei ole mitään muuta mahdollisuutta kuin erota, tai ellei hän niin tee, pääministeri Jyrki Kataisen (kok.) tehtäväksi jää vaihtaa sisäministeri. Räsänen ei voi jatkaa tämän jälkeen muun muassa yleisestä järjestyksestä ja turvallisuudesta sekä rikostorjunnasta vastaavana ministerinä.”